

**„GHEORGHE DIMA” NATIONAL MUSIC ACADEMY, CLUJ-NAPOCA
„SIGISMUND TODUȚĂ” DOCTORAL SCHOOL**

PhD thesis summary

**Reception of the Viennese classics’ compositions in
Transylvania in the first half of the 19th century**

DOCTORAL SUPERVISOR:

prof. univ. dr. Ecaterina Banciu

DOCTORAL STUDENT:

Emese Kovács (married Sófalvi)

The doctoral thesis with the title **Reception of the Viennese classics’ compositions in Transylvania in the first half of the 19th century** presents an under-researched subject of local musical historiography. The research’s aim was to sketch a broader picture of the 19th century local musical landscape, with the special artistic heritage and musical practice along its ever-altering places and platforms, protagonists and trends. My thesis focuses on the reception of the Viennese triad’s composers, Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart and Ludwig van Beethoven

Musical historiography, especially the history of Transylvanian music and its prominent musicians in the “long” 19th century offers a great variety of research subjects and tools. It is intriguing to search for manuscript data and also vital to future research to present them to a wider scientific audience.

The thesis is structured in three main parts. The first chapter presents **the musical landscape of 19th century Transylvania**, focusing on its musical heritage and special musical practice. I briefly touch upon the history of the musical education, the process of democratization, the *Kenner* and *Liebhaber* duo and the special interaction and dichotomy of nationalization and musical networking. The subchapter dealing with the altering venues of music lists a short chronology of the lyric stage with its premiers, conductors and main singers as well as the collaboration between the theatre and the local Musical Society and its school. It also includes the evolution of the concert from private assemblies to public performances. Narratives and communication on music present a colourful subject and include various documents from Austrian and Transylvanian journals to memoirs and letters. The mediatization of music and artistic events represents the roots of early music criticism. New musicology uses the tools of ego-documents and different means of narratives and communication. I applied this practice in order to combine local events with the reception of the Viennese Triad's compositions and their reception.

The second chapter of the doctoral thesis, **Reception of Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart and Ludwig van Beethoven's works in Transylvania in the first half of the 19th century** focuses on identifying links and patterns during the process of integration history of the music of the Viennese Triad. Choosing special, Transylvania-related subtopics, like the case of the Cluj and Sibiu Haydn oratorios premiers, the Josepha Palm-episode in the Mozart research and Georg Ruzitska's personal response to Beethoven's music emphasized even more the local reception and its history. Although distantly linked to the focus of the study, I also included the professional biographies and the bibliographies of local musicologists, Francisc László, András Benkő and István Lakatos. They esteemed scholars all contributed with publication of sources, premier chronologies and ample monographies or articles to the history of research of the Viennese Classic's reception in Transylvania and Romania.

In the chapter on **Transylvanian *Kleinmeisters* and their works during the first decades of the 19th century** I draw attention to a few of the lesser known, Cluj- and Sibiu-based composers and their personal and professional links to Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart and Ludwig van Beethoven's works. The characteristics and importance of the *Kleinmeisters* is being discussed in one of the subchapters. These "little masters" of the 18th and the first half of the 19th century composed in the Classical style, characterized by clarity, balance, and formality, following the models of Haydn, Mozart and Beethoven, even after the

Triad's members died. They wrote for various genres, including symphonies, chamber music, operas, and sacred music. Many of these composers were prolific and well-known in their time, composing music that was performed across Europe. Their contribution to the Viennese musical culture, as well as the Transylvanian and European music is multifaceted.

By including a list of Viennese composers and their works present in Transylvania in the first half of the 19th century and by presenting the biography and list of compositions of seven local composers (Anton Hubatscheck, János Lavotta, Anton Polz, József Heinisch, Joseph Dominic Grosspeter, Philipp Caudella and Karl Filtsch) a deeper knowledge of the region's special effervescent musical life of the period can be traced.

A whole subchapter is dedicated to the **life and works of Georg Ruzitska** (Vienna, 1786 – Cluj, 1869). The case study presents the typical local artist, his career's path from the center of the Habsburg Empire to its periphery (Nuşfalău).

One major impact of the Viennese great and little masters in Transylvania at the beginning of the 19th century is the stylistic adoption. According to this specific element, many Transylvanian or Transylvania-based composers incorporated elements of Viennese Classicism into their works (like reaching for the variational form or genre), blending them with local (folk) music traditions to create a unique fusion. The variational form and the use of national character (such as the stylistic elements of the *polonaise*) are also present.

The thesis emphasised that along their different stagings and representations, the translation of the oratorios and opera librettos and transcription for chamber music ensembles of the triad's works represented one important means of getting to know and understand their works.

The research brought to light new data regarding the Transylvanian interpretation of works by Haydn, Mozart and Beethoven widened the list of sources. In the case of all three composers, slight addition to the reception history was possible. (This means that there are still sources to consider when dealing with the connection and welcome of the Viennese composers in Eastern Europe.)

The **Appendix** unites very different sources that are considered all relevant while studying the 19th century musical heritage in Transylvania and the musical practice of this region. Translations of ego-documents (letters, memoirs) belonging to musicians and music-

lovers are complemented with selections of contemporary journal articles on the musical culture of Transylvania.

Ego-documents like the **letters of Michael Esterházy to János Bánffy and Kata Zeyk to Pál Bodor** gave valuable personal insights on the public discourse of Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart and Ludwig van Beethoven. **Georg Ruzitska's autobiography** is among the most valuable documents of 19th century Transylvanian music culture and has relevant information on Vienna's music as well. **Mrs. Déry's diary** also presents subjective but vivid details on the evolution of the lyric stage and its prominent members in Cluj.

Selection of **19th century journal articles** from the *Allgemeine Musikalisches Zeitung*, the *Erdélyi Figyelő* and the *Siebenbürgisches Wochenblattes* regarding the musical life of the Habsburg province, Transylvania complete our information on the subject.

Facsimiles of 19th century local musical compositions, such as **Franz Pöschl's IX variations** and **Georg Ruzitska's Six polonaise** provide us with a glimpse of the abundance of music written in Transylvania at the time.

ACADEMIA NAȚIONALĂ DE MUZICĂ „GHEORGHE DIMA”, CLUJ NAPOCA
ȘCOALA DOCTORALĂ „SIGISMUND TODUȚĂ”

Rezumatul tezei de doctorat

Receptarea compozițiilor clasicilor vienezi în Transilvania în prima jumătate a secolului al XIX-lea

CONDUCĂTOR:

prof. univ. dr. Ecaterina Banciu

DOCTORAND:

Emese Kovács (căsătorită Sófalvi)

Teza de doctorat cu titlul **Receptarea compozițiilor clasicilor vienezi în Transilvania în prima jumătate a secolului al XIX-lea** prezintă un subiect mai puțin cercetat al istoriografiei muzicale locale. Scopul cercetării a fost de a crea o imagine mai concretă și mai amplă a peisajului muzical local din secolul al XIX-lea, cu patrimoniul lui artistic special și prin prezentarea practicii muzicale, a protagoniștilor și a tendințelor. Teza se concentrează pe receptarea compozitorilor din Triada vieneză, Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart și Ludwig van Beethoven.

Istoriografia muzicală, în special istoria muzicii transilvănene și a muzicienilor săi proeminenți de-a lungul secolului în „lungul” secol al XIX-lea, oferă o mare varietate de subiecte și instrumente de cercetare. În demersul cercetării este intrigant să căutăm date din manuscrise și, de asemenea, vital pentru cercetările viitoare să le prezentăm unui public științific mai larg.

Teza este structurată în trei părți principale. Primul capitol **prezintă peisajul muzical al Transilvaniei secolului al XIX-lea**, cu accent pe patrimoniul muzical și practica muzicală specială. Abordez pe scurt istoria educației muzicale, procesul de democratizare,

profesionalizarea muzicii precum și existența amatorilor (prin termenul German: *Kenner* și *Liebhaber*), și interacțiunea specială și dihotomia dintre naționalizare și rețeaua muzicală. Subcapitolul care tratează alterarea locurilor muzicii prezintă o scurtă cronologie a scenei lirice cu premierele, dirijorii și principalii cântăreți, precum și colaborarea dintre teatru și Societatea muzicală locală și școala acesteia. De asemenea, include evoluția concertului de la adunări private la spectacole publice. Narațiunile și comunicarea despre muzică prezintă un subiect plin de culoare și includ diverse documente, de la jurnale austriece și transilvănene la documente personale, memorii și scrisori. Mediaticizarea muzicii și a evenimentelor artistice reprezintă rădăcinile criticii muzicale timpurii. Noua muzicologie utilizează instrumentele ego-documentelor și diferite mijloace de narațiune și comunicare. Am aplicat această practică pentru a combina eficient datele evenimentelor locale cu receptarea personală a compozițiilor Triadei.

Cel de-al doilea capitol al tezei de doctorat, **Receptarea operelor lui Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart și Ludwig van Beethoven în Transilvania în prima jumătate a secolului al XIX-lea** se concentrează pe identificarea legăturilor și modelelor în timpul procesului de integrare istorică a muzicii Triadei vieneze. Alegerea unor subteme speciale, legate de Transilvania, cum ar fi cazul premierelor oratoriilor Haydn de la Cluj și Sibiu, episodul Josepha Palm în cercetarea lui Mozart și răspunsul personal al lui Georg Ruzitska la muzica lui Beethoven au accentuat și mai mult receptarea locală și istoria acesteia. Deși au doar o legătură îndepărtată cu obiectul studiului, am inclus și biografiile profesionale și bibliografiile muzicologilor locali Francisc László, András Benkő și István Lakatos. Acești cercetători foarte apreciați au contribuit prin publicarea de surse, cronologii ale premierelor și ample monografii sau articole, la istoria cercetării receptării a marilor clasici vienezii în Transilvania și România.

În capitolul dedicat ***Kleinmeister*-ilor transilvăneni și a lucrărilor lor din primele decenii ale secolului al XIX-lea** atrag atenția asupra câtorva dintre compozitorii mai puțin cunoscuți care au lucrat la Cluj și Sibiu, și asupra legăturilor lor personale și progresive cu lucrările lui Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart și Ludwig van Beethoven. Caracteristicile și importanța *Kleinmeister*-ilor sunt discutate într-unul dintre subcapitole. Acești “maestri minori” ai secolului al XVIII-lea și ai primei jumătăți a secolului al XIX-lea au compus în stilul clasic, caracterizat prin claritate, echilibru și formalitate, urmând modelele lui Haydn, Mozart și Beethoven, chiar și după moartea membrilor Triadei. Ei au scris pentru

diverse genuri, inclusiv simfonii, muzică de cameră, opere și muzică sacră. Mulți dintre acești compozitori au fost prolifici și cunoscuți în epoca lor, compunând muzică care a fost interpretată în întreaga Europă. Contribuția lor la cultura muzicală vieneză, precum și la muzica transilvăneană și europeană este una multifacțată.

Prin includerea unei liste a compozitorilor vienezi și a operelor lor prezente în Transilvania în prima jumătate a secolului al XIX-lea și prin prezentarea **biografiei și a lucrărilor a șapte compozitori locali** (Anton Hubatscheck, János Lavotta, Anton Polz, József Heinisch, Joseph Dominic Grosspeter, Philipp Caudella și Karl Filtsch) se poate realiza o cunoaștere mai profundă a vieții muzicale efervescente speciale a regiunii din acea perioadă.

Un întreg subcapitol este dedicat **vieții și operei lui Georg Ruzitska** (Viena, 1786 – Cluj, 1869). Studiul de caz prezintă artistul tipic local, traseul carierei sale din centrul Imperiului Habsburgic până la periferia acestuia (Nușfalău).

Un impact major al marilor și micilor maeștri vienezi în Transilvania la începutul secolului al XIX-lea este **adoptarea stilistică**. Conform acestui element specific, mulți compozitori din Transilvania au încorporat elemente ale clasicismului vienez în lucrările lor (cum ar fi alegerea formei sau a genului variațional), îmbinându-le cu tradițiile muzicale locale (populare) pentru a crea o fuziune unică. Forma variațională și utilizarea caracterului național (cum ar fi elementele stilistice ale polonezei) sunt, de asemenea, prezente.

Teza a subliniat faptul că, de-a lungul diferitelor puneri în scenă și reprezentări, traducerea oratoriilor și a libretelor de operă și transcrierea pentru ansambluri camerale a operelor triadei au reprezentat un mijloc important de cunoaștere și înțelegere a operelor acestora.

Cercetarea a scos la iveală noi date privind interpretarea transilvăneană a operelor lui Haydn, Mozart și Beethoven și a lărgit lista de surse. În cazul tuturor celor trei compozitori, a fost posibilă o ușoară completare a istoriei receptării. (Asta înseamnă că există încă surse de luat în considerare atunci când se abordează legătura și primirea compozitorilor vienezi în Europa de Est).

Anexele tezei reunesc surse foarte diferite care sunt considerate toate relevante în studierea patrimoniului muzical al secolului al XIX-lea din Transilvania și a practicii muzicale din această regiune. Traducerile de ego-documente (scrisori, memorii) aparținând muzicienilor

și melomanilor sunt completate cu selecții de articole din reviste contemporane despre cultura muzicală din Transilvania.

Ego-documente precum **scrisorile lui Michael Esterházy către János Bánffy** și ale lui **Kata Zeyk către Pál Bodor** au oferit informații personale valoroase despre discursul public privind creațiile lui Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart și Ludwig van Beethoven. **Autobiografia lui Georg Ruzitska** este unul dintre cele mai valoroase documente ale culturii muzicale transilvănene din secolul al XIX-lea și conține informații relevante și despre muzica vieneză. **Jurnalul actriței Déry prezintă**, de asemenea, detalii retrospective subiective, dar vii, despre evoluția scenei lirice și a membrilor ei proeminenți din Cluj.

Selecția de articole din jurnale de la începutul secolului al XIX-lea (*Allgemeine Musikalisches Zeitung*, *Erdélyi Figyelő* și *Stellit des Siebenbürgisches Wochenblattes*) care se referă la viața muzicală din provincia habsburgică Transilvania completează informațiile noastre pe această temă.

Facsimile de compoziții muzicale locale din secolul al XIX-lea, cum ar fi cele **nouă variațiuni de Franz Pöschl** și cele **șase poloneze de Georg Ruzitska**, ne oferă noi detalii ale abundenței muzicii compuse în Transilvania la acea vreme.